

MITT I MUSIKEN

Hör forskaren Jonathan Lutz och 5-åriga Klara Riomar Möller spela på lillcitt

03:28

☰ Meny

SverigesRadio

PI

Mitt i musiken

Lyssna på program

Om...

Textarkiv

Instrument som väcker lusten

5-åriga Klara Riomar Möller prövar cittran. Bild: Jens Möller.

Vi lever i ett musikaliskt förtryckarsamhälle. Det säger Jonathan Lutz, musikpedagog och forskare i ämnet musikalitet. Många av oss vågar inte musicera av rädsla för att göra fel. Men med hjälp av det gamla instrumentet lillcitrtran vill Jonathan Lutz hjälpa oss att hitta tillbaka till leken och glädjen i musiken. (SR Mim 18/7)

Publicerat fredag 18 juli 2008 kl 14:58

 [DELA](#)

- Nästan alla kan spela direkt. Skulle jag gå ut på gatan och det skulle komma någon förbi, skulle jag kunna sätta den här i handen och så skulle den kunna spela en bekant sång på en gång. Jag tycker att det ger en sådan aha-känsla att man kan gå vidare och använda sig av musik fastän man kanske trott att man varit omusikalisk, säger Jonathan Lutz som är musikpedagog vid Åbo Akademi.

Han forskar kring människors musikalitet, eller kanske snarare rädslan för musik. Har man inte lärt sig musicera som barn är det nämligen inte många här i västvärlden som faktiskt vågar ta ton.

- Folk i till exempel Sverige och Norden vi är ganska hämmade. Man kan till och med analysera samhället här som ett slags förtryckt musikaliskt samhälle i stil med det som Paulo Freyre i Brasilien som är känd för att upplysa bönderna om vem som har makt. Vi lever i ett samhälle som berättar för oss att det tar många, många år innan man alls kan spela något som duger någonting till och att det är mycket prestation. Vi är ännu fast i det där ganska långt.

Musik har blivit något som man bara lyssnar på.

Och för den ovana musikanten är lillcitrtran ett utmärkt instrument menar Jonathan Lutz.

min favorit låt

Lillcitrtran är ett gammalt instrument, i stort sett försvunnen i väst, men den har överlevt i öst, den är enkel att begripa men svår att briljera på. Jonathan är ofta ute på ålderdomshem, på dagis och i föräldragrupper med sina cittror.

- Att göra bort mig är jätteviktigt. Om jag gör bort mig så att eleverna måste hjälpa mig och rätta mig och säga "Jonathan, så är det inte", då släpper det ofta och då vågar de. Hundrafemtio institutioner använder den till exempel dagis, ålderdomshem, förskolor, musikskolor. Att kanske ha en i ett hörn på ett dagis till exempel dit ett barn kan gå och spela och meditera, och spela för sig själv.

Femåriga Klara Riomar Möller skulle nog uppskatta den möjligheten. Det sägs att vi människor behöver en känsla av sammanhang - KASAM - för att må bra. Livet måste vara begripligt, hanterbart och meningsfullt. Jonathan Lutz utgår från just dessa teorier i sin forskning.

- Jag skulle vilja lansera en musikalisk känsla av sammanhang. Att man förstår sig på musik, att det inte är för några få utvalda. Det andra är att man kan hantera det. Sen är det meningsfullhet: att folk har lust att delta och uttrycka sig genom att sjunga en sång eller trumma på ett bord eller spela något. Ingen har applicerat de här begreppen på musik eller inläring. Jag tycker att det är en modell för inläring

Varför är det så viktigt att spela musik?

- Det har många undrat och många svarat på också. Men det är ju så roligt, man vill bara!

Benedikta Cavallin

benedikta.cavallin@sr.se

Lyssna!

Hör forskaren Jonathan Lutz och 5-åriga Klara Riomar Möller spela på lillcitrån.

(3:42 min)

Länk till audio: <http://www.sr.se/sida/Artikel.aspx?artikel=2201178&ProgramID=1012>